

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko L. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 3 kwietnia 2020 r., sygn. akt VII AGa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.400,-
(słownie: pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej L. sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 kwietnia 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl., z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, niepubl., z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, niepubl.).

Zdaniem skarżącej istnieje potrzeba wykładni art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

(Tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 1913, dalej u.z.n.k.) w zw. z art. 6 k.c., wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym i odpowiedzi na pytanie, czy norma ta w zakresie w jakim wskazuje na przesłankę utrudniania dostępu do rynku wprowadza domniemanie prawne, że każdy przypadek pobierania innej niż marża handlowa opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży jednocześnie utrudnia dostęp do rynku, czy też istnieje w tym zakresie fikcja prawna i powód nie musi udowadniać, że utrudnia mu to jednocześnie dostęp do rynku, a dowód przeciwny obciąża pozwanego, czy też obowiązek wykazania utrudniania dostępu do rynku ciąży na powodzie i w tym zakresie nie istnieją żadne domniemania prawne ani fikcje, czy też fakt podjęcia przez powoda współpracy z pozwanym, który pobiera od niego zgodnie z umową stron ustalone w niej opłaty stanowić może utrudnianie dostępu do rynku nie przez pozwanego ale przez powoda.

Skarżąca formułując wątpliwości na tle art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k. w zw. z art. 6 k.c. pominęła, że Sąd drugiej instancji opowiadając się za poglądem, że każde pobieranie innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży z definicji stanowi barierę utrudniającą dostęp do rynku, jednocześnie uznał, że nawet, jeśli zaakceptować stanowisko, że stwierdzenie faktu pobrania takich opłat powinno stanowić jedynie punkt wyjścia analizy wystąpienia czynu utrudniania dostępu do rynku, to nie wpłynie to na zmianę oceny roszczeń dochodzonych pozwem. Oceniając charakter pobieranych opłat w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny słusznie bowiem zauważył, że „konieczność udźwignięcia dodatkowego ciężaru finansowego, wynikającego ze zmniejszonych zysków ze sprzedaży, którego wysokości nie można było z góry przewidzieć z uwagi na zastosowany mechanizm progresywny, stanowiło pewną barierę ekonomiczną, przeszkodę, która utrudnia dostęp do tego segmentu rynku, jakim są sklepy wielkopowierzchniowe”. Argumentacja skarżącej nie przekonuje zatem, by wyartykułowany przez nią problem miał znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Skarżąca pod pozorem potrzeby wykładni art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k. w zw. z art. 6 k.c. polemizuje ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, zarzucając, że błędnie on uznał, że opłaty pobierane przez nią tytułem „premií rocznych” stanowią opłatę, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k. W istocie skarżąca nie formułuje wątpliwości na tle konkretnych przepisów, a kwestionuje ustalenia

faktyczne i ocenę dowodów, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów jurystycznych przemawiających za potrzebą wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w sformułowanej przez skarżącą kwestii.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącej zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 15 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 3 u.z.n.k. w zw. z art. 536 k.c. w zw. z art. 353¹ w zw. z art. 487 § 2 k.c., który błędnie zastosował te przepisy i niezasadnie uznał, że tzw. premia roczna zastrzeżona w Umowach Handlowych stanowi inną niż marża handlowa opłatę za przyjęcie towaru do sprzedaży, podczas gdy bonus ten z ekonomicznego punktu widzenia był rabatem (upustem), a tym samym stanowił on typowy element cenotwórczy, w pełni dopuszczalny na gruncie przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i wprost dozwolony przez regulację art. 536 k.c.

Należy zauważyć, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego odniesiono się do problematyki dotyczącej czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k.,

podkreślając, że w razie sporu o charakter opłaty innej niż marża, każdy przypadek wymaga oddzielnej analizy, a końcowe wnioskowanie zależy w równym stopniu od treści umowy oraz sposobu jej wykonania, a więc okoliczności faktycznych sprawy. (zob. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 73/15, OSNC 2016, nr 12, poz. 135, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2016 r., II CSK 123/15, niepubl.). Z lektury motywów zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny w okolicznościach niniejszej sprawy uznał, że opłaty pobierane przez skarżącą tytułem „premií rocznych” stanowią nielegalną „opłatę za przyjęcie towaru do sprzedaży”, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 u.z.n.k., podkreślając, że ustawodawca nie zakazuje stosowania rabatów posprzedażowych, czyli mechanizmów pozwalających na wtórną korektę ceny uzależnioną od wielkości obrotów, tym niemniej zestawienie mechanizmów funkcjonujących w umowach łączących strony każe zakładać, że rola premii rocznych, płaconych przez powódkę, wcale nie polegała na korekcie ceny. Istota zarzutu, z którym skarżąca wiąza jej oczywistą zasadność, polega na zakwestionowaniu poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych i oceny dowodów, co jest niedopuszczalne. Skarżąca, polemizując z ustaleniami i oceną dowodów, zmierza w istocie do zniweczenia publicznoprawnej funkcji skargi i wydania orzeczenia w interesie jednostkowym, w postępowaniu opartym na analizowaniu przeprowadzanych przed Sądami obu instancji dowodów. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.